

Usługi komunikatorów internetowych i czatów. Przykładowe aplikacje i ich charakterystyka.

Podstawowe pojęcia: komunikator, czat, wideorozmowa, multikomunikator

W obecnym czasie pandemii ograniczenia związane z bezpośrednimi kontaktami międzyludzkimi wymuszają na nas posługiwanie się internetowymi środkami komunikacji. Aplikacje, które to umożliwiają nazywamy komunikatorami. Pierwsze komunikatory powstały w latach 90-tych ubiegłego wieku. Intensywny rozwój tego oprogramowania przypada na ostatnie dwudziestolecie. Do tej pory zostało stworzonych wiele *komunikatorów* – niektóre są zupełnie darmowe, za inne trzeba zapłacić, zwłaszcza wtedy, gdy są to aplikacje przeznaczone do zastosowań biznesowych, wymagających solidnych zabezpieczeń.

Darmowe komunikatory internetowe:

- Skype
- Microsoft Teams
- Facebook Messenger
- Viber
- TeamSpeak
- Discord
- ICQ
- WhatsApp
- Signal
- Telegram
- Hangouts (google)

Komunikacja z wykorzystaniem sieci internetowej jest jedną z najpopularniejszych form wymiany informacji pomiędzy ludźmi. Jedną z największych zalet zapewnianych przez darmowe komunikatory jest, jak sugeruje samo ich określenie, brak opłat za prowadzenie rozmów. Rozmowy mogą mieć formę:

- rozmowy tekstowej czyli tzw. czatu,
- rozmowy głosowej,
- wideorozmowy.

Obecnie aplikacje tego typu wykorzystywane są nie tylko w życiu codziennym do komunikacji ze znajomymi lub rodziną, która znajduje się z dala od nas, ale również podczas pracy. Darmowe komunikatory dla firm potrafią znacząco ułatwić przepływ informacji pomiędzy pracownikami, a tym samym przyczynić się do większej wydajności całego zespołu. Ciekawą podkategorią są też darmowe komunikatory głosowe dedykowane graczom, którzy w dobie popularności rozgrywek

online poszukują jak najwygodniejszych metod komunikacji z towarzyszami zabawy. Przy pomocy komunikatora możemy także udostępniać zdjęcia i inne pliki.

Pierwszym komunikatorem internetowym jest **ICQ**. Pierwsza wersja powstała w listopadzie 1996 roku. Wyprodukowany przez izraelską firmę Mirabilis. Jest to narzędzie pozwalające na bezpośredni kontakt z innymi użytkownikami tej usługi. Nazwa ICQ stanowi grę słów – pochodzi od wyrażenia ang. I seek you.

Oto najbardziej godne uwagi darmowe komunikatory internetowe do pobrania.

Skype:

Producent: Microsoft

Licencja: bezpłatna

Systemy operacyjne: Windows, Linux, Apple Mac OS, Google Android, Apple iOS

Wersja językowa: polska

Czas powstania: rok 2003

Skype umożliwia prowadzenie darmowych rozmów głosowych oraz obserwację rozmówcy poprzez kamerę internetową, a także płatnych rozmów z posiadaczami telefonów stacjonarnych lub komórkowych za pomocą technologii VoIP (Voice over IP) tzw. usługa SkypeOut (przetwarzanie danych w chmurze). Oprócz tego Skype oferuje funkcje bezpośredniej wymiany informacji tekstowych za pomocą ręcznie wpisywanych wiadomości oraz przesył plików.

Komunikator utożsamiany jest z możliwością prowadzenia rozmów głosowych oraz wideokonferencji (także grupowych) i chociaż Microsoft systematycznie stara się go zmieniać, to te funkcje niezmiennie pozostają tu najważniejsze. Rozmowy można nagrywać, a także korzystać podczas ich trwania z opcji rozmycia tła. Jest też poczta głosowa, opcja przekierowywania połączeń na smartfona oraz opcja kontaktowania z osobami, które nie mają Skype'a. Po uzyskaniu lokalnego numeru telefonu można połączyć się z użytkownikiem smartfona lub klasycznego telefonu, chociaż tu trzeba liczyć się już z opłatami. Wysyłanie smsów? Również dostępne. Poza tym Skype pozwala na wewnętrzną komunikację tekstową (także w ramach czatów grupowych), udostępnianie zdjęć i filmów czy integrację z Outlookiem. Komunikatora możemy używać na różnego rodzaju urządzeniach m. in. na komputerach i laptopach, konsolach Xbox One, tabletach, smartfonach, a nawet Amazon Alexa i Kindle Fire HD..

Microsoft Teams - komunikator dla pracujących w grupach.

Producent: Microsoft

Licencja: bezpłatna

Systemy operacyjne: Windows, Apple Mac OS, Google Android, Apple iOS

Wersja językowa: polska

Premiera MS Teams: rok 2017

Jak jednoznacznie sugeruje nazwa, Microsoft Teams to druga obok Skype'a aplikacja rozwijana przez firmę z Redmond. W tym przypadku mowa

o komunikatorze, który powstał z myślą o pracujących w zespołach w celu zwiększenia ich produktywności i ułatwienia wymiany informacji. Chociaż na starcie dostęp do Microsoft Teams mieli jedynie abonenci Office'a 365, z czasem udostępniono także darmową wersję i wielu użytkowników szybko przekonało się do niej przesiadając się chociażby ze Slacka. Pozwala na grupowe oraz indywidualne połączenia audio i wideo, komunikację tekstową czy przesyłanie plików, wszystko na czatach prywatnych lub grupowych. Znaleźć można tu również opcję udostępniania ekranu, Microsoft Teams posiada także internetowe wersje programów Word, Excel, PowerPoint i OneNote. Maksymalna liczba użytkowników dla darmowej wersji to 300, przewidziana została także opcja zaproszenia gościa.

Facebook Messenger - nie tylko dla facebookowiczów

Ważne dane:

Producent: Facebook

Licencja: bezpłatna

Systemy operacyjne: Windows, Google Android, Apple iOS

Wersja językowa: polska

Od 2008 r. aplikacja była rozwijana jako Facebook Chat, później oddzielono ją od głównej aplikacji Facebooka] oraz przemianowano na Facebook Messenger. Król darmowych komunikatorów internetowych. Zwłaszcza na polskim rynku jest to pozycja, która wielu osobom przychodzi tutaj na myśl w pierwszej kolejności. Swojego czasu producent zdecydował się oddzielić komunikator od głównej aplikacji Facebook i ostatecznie chyba wyszło to na dobre. Messenger służy przede wszystkim do kontaktów ze znajomymi (pojedynczo lub w grupach) i przesyłania wiadomości tekstowych (z informacją, czy zostały odczytane), którą można wzbogacać o ogrom GIF-ów czy ikon emoji. Można też skorzystać z opcji przesyłania plików, wiadomości głosowych oraz wideorozmów czy opcji udostępniania lokalizacji. Aplikacja nie ogranicza się do listy obejmującej darmowe komunikatory na telefon, można korzystać z niej także na PC czy laptopie. Chociaż w ciągu kilku lat producent zdawał się mieć kilka wizji rozwoju aplikacji, ostatnio wszystko zdaje się iść już w jednym kierunku. Wśród ostatnich nowości najwięcej uwagi skupiał ciemny motyw.

Viber - praktyczny komunikator głosowy

Producent: Viber Media

Licencja: darmowy

Systemy operacyjne: Windows, Linux, Apple Mac OS, Google Android, Apple iOS

Wersja językowa: angielska

Czas powstania: 2012 rok.

Jeśli komukolwiek z jakichś powodów nie odpowiada Skype lub WhatsApp, za solidną alternatywę uchodzić może Viber. A skoro tak to i w tym przypadku można nastawiać się na możliwość komunikacji w ramach połączeń głosowych oraz wideorozmów. Lista funkcji jest jednak znacznie dłuższa i obejmuje także

komunikację tekstową (przy wsparciu naklejek i GIF-ów), przesyłanie zdjęć oraz notatek głosowych i materiałów wideo. Także tutaj komunikowanie się z innymi użytkownikami aplikacji jest darmowe, płaci się dopiero w przypadku połączeń na numery komórkowe. Viber w wersjach mobilnych ma bardzo intuicyjny interfejs, mocno przypomina on interfejs współczesnych smartfonów.

TeamSpeak - wygodny komunikator dla graczy

Producent: TeamSpeak Systems, Inc.
Licencja: darmowa, z wyłączeniem zastosowań komercyjnych
Systemy operacyjne: Windows, Linux, Apple Mac OS, Google Android, Apple iOS
Wersja językowa: polska
Pierwsze wydanie: 2002 rok.

Komunikator internetowy wykorzystujący technologię VoIP do komunikacji głosowej i tekstowej między wieloma użytkownikami danego serwera. Poza komunikatorami dedykowanymi zastosowaniom w pracy czy umożliwiającymi pozostawanie w kontakcie z rodziną i znajomymi wyróżnić trzeba także darmowe komunikatory głosowe do gier, które przydają się im się podczas rozgrywek sieciowych. Bazujący na architekturze klient-serwer, TeamSpeak to w tym kontekście jedna z najlepszych propozycji, zarówno pod względem funkcjonalności jak i poprawności działania. Umożliwia prowadzenie rozmów w formie grupowego czatu (w darmowej wersji liczba osób jest ograniczona), przy rozbudowanym systemie nadawania uprawnień oraz opcjach regulacji jakości dźwięku. Można też przysyłać wiadomości i pliki (bezpośrednio lub ramach czatu grupowego). Możliwe jest skorzystanie z szyfrowania AES wszystkich danych na serwerze lub poszczególnych kanałów. Stosowna nakładka gwarantuje szybki dostęp do podstawowych opcji (np. regulacji głośności, listy uczestników rozmowy czy powiadomień), w związku z czym można skupić się na rozgrywce. Trzeba też wspomnieć, że twórcy dają dostęp do naprawdę wielu dodatków pozwalających na personalizację komunikatora.

Discord - komunikator dla wymagających graczy

Producent: Discord Inc.
Licencja: darmowy
Systemy operacyjne: Windows, Linux, Apple Mac OS, Google Android, Apple iOS
Wersja językowa: polska
Pierwsze wydanie: 2015 rok.

Jeśli nie TeamSpeak, to być może Discord? To również komunikator dla graczy, którego twórcy nie boją się otwartej rywalizacji z wymienionym konkurentem. Jasno podkreślają, iż mają do zaoferowania więcej za mniej. Co do wydatków wypada się zgodzić, Discord jest bowiem całkowicie darmowy w pełnej funkcjonalności (nie trzeba opłacać serwerów dla większej liczby graczy). Poza tym podstawowe funkcje

wyglądają podobnie, również za pomocą Discord można prowadzić rozmowy głosowe, a także przysyłać wiadomości i pliki. I tu nie brakuje opcji nadawania uprawnień czy prezentowania najważniejszych informacji w trakcie rozgrywki. Niedostępną w przywoływanym konkurencie opcją jest za to integracja komunikatora z YouTube Gaming oraz Twitch, a nie ulega wątpliwości, że fani gier zaglądają tam dość często. Również sam Discord nie narzeka na brak popularności. Twórcy chwala się, że dziennie korzysta z niego około 14 000 000 graczy.

ICQ - pierwszy komunikator internetowy

Ważne dane:

Producent: ICQ Inc.

Licencja: darmowy

Systemy operacyjne: Windows, Linux, Apple Mac OS, Google Android, Apple iOS

Wersja językowa: Polska

Czas powstania: 1996 rok

Gdyby zainteresować się historią komunikatorów internetowych to z pewnością nie mogłoby zabraknąć wątku ICQ, który przecierał szlaki tego typu programom. Udało mu się zgromadzić naprawdę dużą bazę użytkowników, głównie dlatego do tej pory trzyma się dość dzielnie mimo ogromnej i coraz agresywniejszej konkurencji. Oczywiście sam ICQ przez lata również ewoluował, obecnie wygląd dostosowany jest do panujących standardów. Co do funkcjonalności to obejmuje ona przede wszystkim prowadzenie wideorozmów, rozmów głosowych i tekstowych, tworzenia własnych naklejek czy animowanych masek 3D. Jest też synchronizacja rozmów między wszystkimi urządzeniami, na których ten komunikator może się znaleźć.

WhatsApp - wielofunkcyjny komunikator internetowy

Producent: WhatsApp Inc.

Licencja: darmowy

Systemy operacyjne: Windows, Apple Mac OS, Google Android, Apple iOS

Wersja językowa: polska

Czas powstania: 2009 rok.

Kolejny z bardzo popularnych, a zarazem lubianych komunikatorów. Niewtajemniczeni mogą nie wiedzieć, że już od paru ładnych lat WhatsApp należy do Facebooka, szczególnie się z tym nigdy nie afiszowano. Początkowo WhatsApp koncentrował się na wiadomościach tekstowych, ale rosnąca funkcjonalność doprowadziła swojego czasu (konkretnie w 2016 roku) do pojawienia się opcji wideorozmów i od tego momentu komunikator zaczął mocno atakować Skype'a. Rozmowy tekstowe można prowadzić także w czatach grupowych (na ponad 200 osób) i przysyłać nie tylko tekst, ale też zdjęcia, wideo oraz dokumenty (do 100 MB). WhatsApp zapewnia łatwą obsługę dzięki integracji z książką adresową na

smartfonie, posiada też opcję udostępniania lokalizacji i opcję synchronizacji czatów pomiędzy urządzeniami mobilnymi i komputerem.

Signal - bezpieczny komunikator

Producent:

Open Whisper Systems

Licencja: darmowy

Systemy operacyjne: Windows, Linux, Apple Mac OS, Google Android, Apple iOS

Wersja językowa: Angielska

Signal – otwarcie źródłowa, niekomercyjna, szyfrowana aplikacja komunikacyjna dla systemów Android i iOS. Wersja desktopowa jest również dostępna dla Linuksa, MacOS i Windows. Wykorzystuje Internet do wysyłania wiadomości w trybie indywidualnym i grupowym, które mogą zawierać pliki, notatki głosowe, obrazy i wideo, a także do wykonywania połączeń głosowych i wideo w trybie indywidualnym. Signal wypłynął na szersze wody dzięki wzmiance na jego temat, o jaką pokusił się Edward Snowden. To komunikator, który od początku reklamowany był jako jedyna rozsądna opcja dla osób ceniących swoją prywatność. Debiutował jako propozycja na urządzenia mobilne, z czasem lista platform znacząco się rozszerzyła. Funkcjonalność nie zaskakuje, Signal pozwala na wideorozmowy, rozmowy głosowe oraz przesyłanie wiadomości. Signal wykorzystuje szyfrowanie end-to-end, ma też opcję pozwalającą ustawić czas, po którym historia czatów zostanie bezpowrotnie usunięta.

Telegram - szybki i lekki komunikator

Ważne dane:

Producent: Telegram FZ-LLC

Licencja: darmowa

System operacyjny: Windows NT, macOS, Linux, Android, iOS, Windows Phone, Firefox OS

Wersja językowa: polska

Pierwsze wydanie Sierpień 2013

Aktualna wersja stabilna 2.1.4 (9 maja 2020) [±]

Jeśli szukać porównań i alternatywnych wyborów, Telegram jest dla wielu ciekawszą propozycją niż Facebook Messenger. Twórcy od samego początku akcentowali, iż nastawiają się na prostotę, szybkość działania oraz bezpieczeństwo. Telegram pozwala przesyłać nie tylko tekst, ale również zdjęcia, filmy i różnego rodzaju pliki (w tym doc, zip i mp3) czy notatki głosowe. Możliwe jest tutaj tworzenie grup składających się nawet z 20 000 osób, a także ustawienie polecenia usuwania wiadomości po określonym czasie. Oczywiście nie zabrakło szyfrowania, a także synchronizacji (co ważne, bardzo sprawnej) pomiędzy kompatybilnymi urządzeniami, na których użytkownik korzysta z komunikatora. Można skorzystać nawet z opcji połączeń głosowych, ale pod tym kątem nieco lepiej wypadają inne z omawianych tu propozycji. Telegram, podobnie jak Facebook Messenger, skupia się na słowie

pisany. Choć jest obecnie znacznie bardziej rozbudowany niż w początkowym okresie swojego istnienia, wciąż pozostaje szybkim komunikatorem.

Google Hangouts

Ważne dane:

Producent: Google

Licencja: darmowa

System operacyjny: Microsoft Windows, iOS, Android, macOS, Linux, Chrome OS
Wersja językowa: polska

Pierwsze wydanie 15 maja 2013

Aktualna wersja stabilna 27.1.0

Google Hangouts – komunikator internetowy amerykańskiej firmy Google. Służy do wysyłania wiadomości, a także prowadzenia wideorozmów oraz telefonowania za pośrednictwem technologii VoIP. Komunikator zastąpił trzy inne aplikacje Google’a służące do komunikacji: Google Talk, Google+ Messenger oraz Hangouts (wideo chat wbudowany w Google+). Do korzystania z aplikacji wymagane jest aktywne konto Google. W ostatnim czasie na bazie Google Hangouts powstał Google Meet – szyfrowany komunikator, wykorzystywany np. w platformach dla szkół g suite. W Google Meet można tworzyć spotkania wideo wysokiej jakości dla maksymalnie 250 uczestników i do nich dołączać.

Porównanie komunikatorów internetowych – który wybrać?

- Jeśli chcesz prowadzić rozmowy tekstowe ze znajomymi możesz wybrać dowolny z komunikatorów
- Rozmowy głosowe są płatne w Microsoft Teams, poza tym wszystkie aplikacje oferują je za darmo
- Wideorozmów nie oferują Signal, Discord i Telegram.
- Rejestracja na numer telefonu odbywa się w Signal, Telegram, Viber i WhatsApp.
- Szyfrowane rozmowy (także opcjonalnie w oddzielnej konwersacji) są dostępne w: Messengerze, WhatsApp, Telegram i Signal.
- Pod względem bezpieczeństwa (szyfrowania) najlepiej wypada Signal.
- Dedykowane rozmowom grupom/pracy w zespołach są: Discord, Microsoft Teams.

Uzupełnienie.

Zazwyczaj jedna aplikacja pozwala na komunikację tylko z innymi użytkownikami tej aplikacji – daną sieć IM tworzą użytkownicy klientów pozwalających na korzystanie z niej. Powodem było to, że komunikatory zazwyczaj są tworzone przez firmy komercyjne, one także opracowują protokół wymiany danych. Nie jest w ich interesie ujawnianie protokołu, a także umożliwianie rozmów z użytkownikami komunikatorów innych firm. Mimo to oprócz programów obsługujących tylko jedną sieć IM, powstały także **multikomunikatory**, które umożliwiają komunikację z użytkownikami różnych sieci poprzez zestaw wtyczek. Popularne programy tego typu to Tlen, Konnekt, Miranda IM, WTW, AQQ, Pidgin, Kopete, czy Trillian. W sieci Jabber komunikacja z innymi sieciami zapewniana jest przez serwer poprzez system transportów.

Zagrożenia, jakie może stwarzać użycie komunikatorów

Komunikacja internetowa w ostatnich czasach stała się jedną z najpopularniejszych form przesyłania informacji. Mimo wielu zalet jakie posiada, należy mieć na uwadze także liczne zagrożenia wynikające z używania tego typu formy komunikacji. Poprzez komunikatory, tak jak i przez pocztę elektroniczną bardzo popularne stało się rozsyłanie tzw. SPIM-u (odpowiednika SPAM-u występującego w poczcie elektronicznej) w przykładowej postaci znanych łańcuszków internetowych, podejrzanych linków, które niejednokrotnie zawierają różnego rodzaju wirusy. Kolejną wadą i zagrożeniem jest fakt, iż takie rozmowy mogą być przechwytywane bądź podsłuchiwane, gdyż komunikatory internetowe są najczęściej darmowe, często więc producent nie przywiązuje większej wagi do ich bezpieczeństwa. Możliwy jest więc brak odpowiedniego szyfrowania przesyłanych komunikatów (treść rozmowy przesyłana czystym tekstem) oraz haseł do konta.

Kolejnym zagrożeniem jest tzw. cyber bullying, co oznacza po prostu cyberprzemoc, gdzie zamiarem ludzi ją stosującej – jest wyrządzenie krzywdy psychicznej, prześladowanie oraz poniżenie ofiary. Wszystko jest dla ludzi i z pewnością komunikacja internetowa ułatwia nam życie, musimy jednak wiedzieć jak właściwie z niej korzystać.

Pamiętajmy, że cechą Internetu jest anonimowość, przez co poznając nowe osoby przez Internet, nie wiemy jak wyglądają i czy faktycznie podają prawdziwe informacje o sobie.

Po drugie, otrzymując informacje, zawarte w plikach, od osób nieznanomych ryzykujemy ściągnięciem niebezpiecznych wirusów, które uszkadzają nam dane.

Komunikowanie się przez Internet również może prowadzić do uzależnień, gdyż jedną rzeczywistością będzie dla nas rzeczywistość wirtualna.

Czując ze znajomymi często nie używamy polskich znaków, przez co zanika umiejętność korzystania z nich w rzeczywistym świecie.

Chcąc bezpiecznie korzystać z możliwości Internetu musimy być świadomi zagrożeń.

Zadanie.1. Zapoznanie ze sposobem instalacji komunikatora.

Instalacje komunikatorów mogą nastęrczyć czasem pewnych trudności, choć z reguły jest to nietrudne. Na youtube.com znajdziemy wiele filmów instruktażowych, z pomocą których łatwo uporam się z instalacją wybranego komunikatora bądź to na komórce bądź to na komputerze, np.:

Film z opisem instalacji WhatsApp na komórce znajduje się pod linkiem:

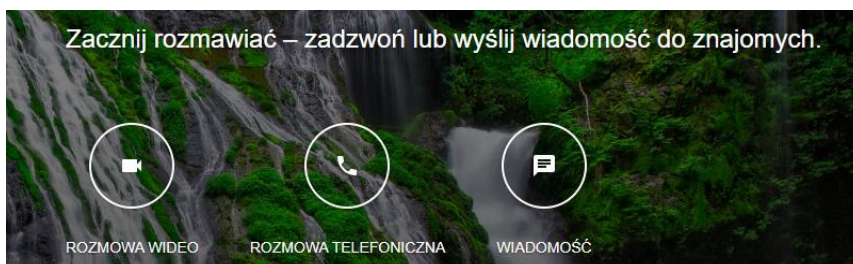
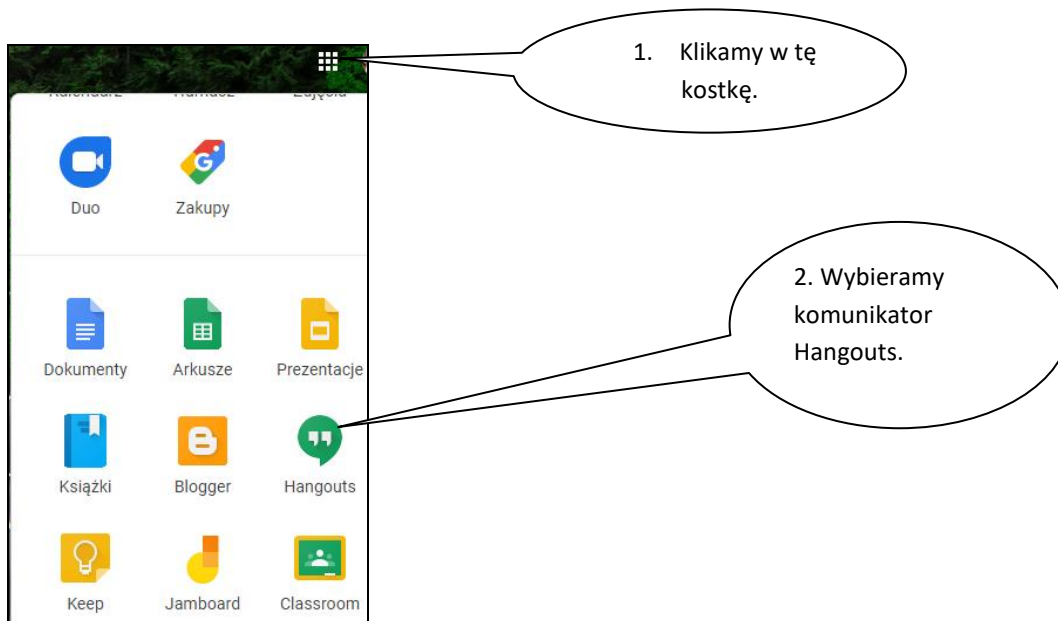
<https://www.youtube.com/watch?v=FqhhVQLc9rY>

Film z opisem instalacji Skype'a na laptopie:

https://www.youtube.com/watch?v=qjL__vnK4hc

Zadanie 2.: Korzystając z hangouts.google.com nawiąż rozmowę z kolegą/koleżanką.

Jak?: Obie osoby powinny mieć założone konto pocztowe na gmail.com. Wpisz adres przeglądarki www.google.pl

Do wyboru mamy trzy możliwości – jak wyżej. Oczywiście wcześniej należy ustalić (np. sms-em, mail'em itp.) z przyszłym rozmówcą konkretny termin konwersacji.

Zadanie 3. Obejrzenie lekcji zdalnej nagranej przy użyciu komunikatora Google Meet – film znajduje się na dysku Google:

<https://drive.google.com/file/d/1pJ7wdB3hQ2wF6xjftZ7J8UzMJJRCkDXS/view?usp=sharing>

Zrealizowane w ramach projektu „**Trzecia Misja Uczelni - szansą dla rozwoju pasji, zainteresowań i edukacji dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym**” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego